

обстеження комісією насаджень, що потребують суцільної санітарної рубки (ССР) по дочірньому підприємству "Калинівський райагроліс" ВОКСЛП "Віноблагроліс"

с. Павлівка Хмельницького району
Вінницької області

Обстеженням в натурі встановлено: обстежені насадження характеризуються незадовільним санітарним станом – всиханням сильної інтенсивності. Причиною погіршення санітарного стану є пошкодження насаджень стовбуровими шкідниками в сильному ступені.

Коротка таксаційна характеристика лісових насаджень відповідно до матеріалів базового лісовпорядкування 2015 року ДП "Калинівський райагроліс" ВОКСЛП "Віноблагроліс", представленого для лісопатологічного обстеження:

[illegible]

Лісопатологічна характеристика обстежених насаджень:

Обстежені насадження ялини європейської (*Picea abies*) (далі ЯЛЕ) характеризуються незадовільним санітарним станом – всиханням сильної інтенсивності куртинного та суцільного характеру. Причиною погіршення санітарного стану є пошкодження насаджень стовбуровими шкідниками та хворобами лісу.

В ялинових насадженнях (кв. 31 вид. 20(1) на пл. 0.6 га, кв. 45 вид. 21(1) на пл. 0.3 га та кв. 48 вид. 4 на пл. 0.2 га) переважуючою причиною деградації та розладнання є короїд типограф (*Ips typographus*). Насадження ЯЛЕ характеризуються сильним ступенем пошкодження (100% дерев відносяться до IV - VI категорій стану). Сухостійні дерева куртинного розміщення (до 0.25 га) та суцільного (більше 0.25 га). Також внутрішні тканини стовбурів в місцях поширення личинкових ходів шкідників-ксилофагів характеризуються наявністю «синяви», яка характерна при поширенні її збудників - офіостомових грибів. Дерев ялини У - VI категорій стану відпрацьовані стовбуровими шкідниками, а ІУ - заселені ними.

Основними причинами розладнання обстеженого хвойного деревостану з головною породою сосна звичайна (*Pinus sylvestris* L.) (СЗ) (кв. 45 вид. 22(1) на пл. 0.2 га) є діяльність комплексу стовбурових шкідників у видовому складі яких на сосні провідне місце посідають лубоїди соснові (лубоїд сосновий малий (*Tomicus minor*) та лубоїд сосновий великий (*Tomicus piniperda*), в меншій мірі - короїд вершинний (*Ips acuminatus*). Ялина європейська (ЯЛЕ) відпрацьована короїдом типографом (*Ips typographus*) та комплексом златок, про що свідчать наявність характерних ходів та бурової муки під корою дерев. Переважна більшість дерев СЗ та ЯЛЕ відносяться до свіжого сухостою (V-та категорія стану). Такі дерева характеризуються зміною забарвлення глищі до рудого, відпрацьовані стовбуровими шкідниками, в наявності часткове опадання кори, дерева зі зламаними кронами, тощо. Також в наявності дерева що відносяться до сухостою минулих років (V-та категорія стану) та всихаючі (IV-та категорія стану).

В мішаних насадженнях за участі берези повислої (*Betula pendula* Roth.) (БП) спостерігається всихання дерев, яке носить груповий характер посихання (групи по 2 – 4 дерева) в результаті негативної дії бактеріальної водянки (викликається бактерією *Erwinia multivora*). Вражені бактеріальною водянкою дерева берези характеризуються суховершинністю (всиханням 1/2 - 1/3 крони), наявністю характерних некрозів на стовбурах дерев. Поширення бактеріальної водянки приурочене до заселенням дерев берези стовбуровими шкідниками – переважно заболонником березовим (*Scolytus ratzeburgifans*). В подальшому такі дерева заселяються трутовиками, що призводить до кінцевого всихання дерев.

В насадженнях неодноразово проводилися вибіркові санітарні рубки (ВСР) та рубки догляду - прорідження (ПРЖ) в період 2017 - 2022 років, але вони продовжили всихати і деградувати. Обстежені деревостани є небезпечними осередками розвитку та розповсюдження стовбурових шкідників та хвороб лісу і відносяться до III класу біологічної стійкості. Дерев ІУ – VI категорії стану становлять до 100%, а проведення вибірових санітарних рубок (ВСР) призведе до зниження повнот життєздатних деревостанів нижче 0,4.

Дані ділянки лісу є осередком розвитку та розповсюдження стовбурових шкідників та бактеріальної водянки, втратили свої захисні функції та згідно п. 27 Санітарних правил в лісах України потребують проведення суцільної санітарної рубки (ССР) на загальній площі 1.3 га в 2025 році з подальшим залісненням згідно лісорослинних умов методом створення лісових культур.

Примітка: відбір дерев до рубки, геодезична зйомка лісосік, матеріально-грошова оцінка лісосік, визначення фактичних середніх розрядів висот та діаметрів дерев проводились силами лісової охорони ДП «Калинівський райагроліс» ВОКСЛП «Віноблагроліс». На момент обстеження всі роботи по відведенню лісосік до рубки проведені, ділянки відмежовані та остовпровані в натурі.

ПРОПОЗИЦІЇ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ:

1. Керівництву ДП «Калинівський райагроліс» ВОКСЛП «Віноблагроліс» вийти з клопотанням перед Центрально-Західним міжрегіональним УЛМГ про надання пропозицій щодо проведення ССР у вищезазначених ділянках на загальній площі 1.3 га.
2. Рубки провести згідно Санітарних правил в лісах України.
3. Зруби заліснити весною 2026 року згідно лісорослинних умов методом створення лісових культур на загальній площі 1.3 га.
4. З метою оздоровлення та запобігання зараженню або пошкодженню суміжних насаджень, рубки провести в максимально стислі терміни з одночасним знищенням (подрібненням) порубкових залишків.

Акт складений в чотирьох примірниках:

- 1-й - Центрально-Західному міжрегіональному УЛМГ;
- 2-й - філії "Вінницялісозахист" ДСЛП "Київлісозахист";
- 3-й - ВОКСЛП "Віноблагроліс";
- 4-й - ДП "Калинівський райагроліс" ВОКСЛП "Віноблагроліс".

ПІДПИСИ:

Головний спеціаліст відділу лісового господарства, охорони та захисту лісів
Центрально-Західного міжрегіонального управління лісового та мисливського господарства

Голова Калинівської міської ради Хмельницького району Вінницької області
Сільський голова Іванівської територіальної громади Хмельницького району Вінницької області

Завідувач сектору нагляду, обліку та прогнозу
філії "Вінницялісозахист" ДСЛП "Київлісозахист"

Начальник відділу лісового господарства
ВОКСЛП «Віноблагроліс»

Директор ДП "Калинівський райагроліс"
ВОКСЛП «Віноблагроліс»

Лісничий ДП "Калинівський райагроліс"
ВОКСЛП «Віноблагроліс»

 Віталій МАКСЮТА
 Василь ПОЛІЩУК
 Михайло КУЛИК
 Віталій СТЕГНЯК
 Богдан ВАСЮТА
 Сергій НАБОРСЬКИЙ
 Микола МАКОВЕЙ